

Commissie Toezicht Arrestantenzorg Voor de politie eenheid Noord – Nederland

Jaarverslag 2014

Februari 2015

Inhoudsopgave	Pagina
1. Inleiding	3
2. De commissie	4
3. Werkwijze	5
4. Aantal bezoeken	5
5. Ontvangst en rondleiding	7
6. Registratie arrestantengegevens	8
7. Huisvesting	8
8. Veiligheid arrestanten	8
9. Bejegening van arrestanten	9
10. Bevindingen uit interviews met arrestanten	10
11. Veiligheid arrestantenverzorgers	11
12. Deelname LCCTA	11
13. Onderzoek door de inspectie veiligheid en justitie (IV en J)	12
14. Communicatie commissie – leiding politie eenheid	12
15. Conclusie, aandachtspunten en aanbevelingen	13
Bijlage: het nieuwe format rapportage bezoeken CTA	

1. Inleiding

Dit is het jaarverslag 2014, van de Commissie van Toezicht op de Arrestantenzorg (CTA) van de politie eenheid Noord –Nederland. De onderwerpen die in dit verslag aan de orde komen, zijn de onderwerpen zoals die afgesproken zijn met het landelijk centrum (LCCTA), aangevuld met specifieke onderwerpen van de CTA-Noord-Nederland.

De korpschef stelt ten behoeve van de toezicht op de arrestantenzorg voor iedere regionale eenheid een CTA in, bestaande uit ten minste vijf onafhankelijke leden (artikel 25, eerste lid, van de Regeling beheer politie).

In alle 11 politie-eenheden is een CTA actief. Aan het werk van de commissie ligt een Regeling toezicht arrestantenzorg ten grondslag. De regeling is per 1 januari 2013 van kracht en regelt de inrichting van de CTA.

Op basis van de Regeling toezicht arrestantenzorg is de commissie samengesteld. Met de opstelling van dit jaarverslag wordt voldaan aan de in artikel 25, tweede lid, aanhef en onder b, van de Regeling beheer politie neergelegde taak van de CTA *“jaarlijks rapport uit te brengen aan de korpschef over haar werkzaamheden”*.

Daarnaast dient dit verslag ook ter kennisgeving te worden gebracht aan de politiechef van de eenheid Noord-Nederland en aan de burgemeesters binnen die eenheid. De commissie doet dit door het jaarverslag toe te zenden aan het bestuur van de Veiligheidsregio Groningen/Friesland/Drenthe, zodat alle burgemeesters dit rapport ter kennisgeving krijgen geagendeerd.

Het betreft een beknopt jaarverslag, omdat de commissie van elk afzonderlijk bezoek een verslag opmaakt en verstrekt aan de korpschef. Deze verslagen zijn daarnaast bestemd voor de politiechef en de direct voor de locatie verantwoordelijke leidinggevenden. Door de eenheidsleiding wordt schriftelijk gereageerd op de rapportages die worden uitgebracht.

2.De Commissie

In 2014 hebben dhr. K. Renkema en dhr. J. Verhoeff wegens het verstrijken van hun tweede zittingstermijn per oktober, afscheid genomen van de commissie. Beide zijn tot 1 december aangebleven om een soepele overdracht naar de nieuwe leden te bewerkstelligen. Er zijn twee nieuwe leden aangesteld, te weten mw. A. Bremer als opvolgster van dhr. J. Beuving die eind 2013 afscheid heeft genomen en dhr. R. Kievitsbosch. Mw. W. Duijst is als derde aspirant lid aangenomen maar is nog in afwachting van haar formele benoeming.

Samenstelling CTA en rooster van aftreden

Commissielid	Aftredend 1 ^e termijn	Aftredend 2 ^e termijn	Achtergrond
Mw. A. Bremer lid	26 mei 2018	26 mei 2022	Veiligheid en kwaliteitsmanagement
Mw. W. Duijst-Heesters aspirant lid			Forensisch arts en docent strafrecht
Dhr. R. Kievitsbosch	1 september 2018	1 september 2022	Gevangeniswezen
Dhr. A.W. Wassink lid	1 juni 2016	1 juni 2020	Bestuursrechter
Mw. J. A. Wijnbergen Vice voorzitter	n.v.t.	1 juni 2015	GGD
Mw. M. Bolwijn Voorzitter	1 juni 2015	1 juni 2019	GGZ/Jeugdzorg

De commissie wordt bijgestaan door een ambtelijk secretaris. Tot 1 oktober 2014 is deze functie ingevuld door Mw. F. Overal. Zij is opgevolgd door Mw. E. Adema-Vis.

In 2014 heeft de commissie 5 keer vergaderd. Daarnaast heeft er een gezamenlijk overleg plaatsgevonden tussen de commissie en mw. N.E. Kramers namens de eenheidsleiding, dhr. B. Schepers vanuit zijn rol als BHV-coördinator en dhr. E. Slomp als verantwoordelijke voor de arrestantenzorg Noord-Nederland. De commissie heeft tevens een overleg gehad met dhr. M. Scholtes (senior inspecteur) en mw. B. Struijk (inspecteur) van de Inspectie Veiligheid en Justitie in het kader van het door hen uit te voeren landelijke onderzoek naar de arrestantenzorg.

In 2014 (en 2013) was de CTA Noord-Nederland, deelnemer (in de persoon van voorzitter J. Verhoeff) aan het landelijk centrum LCCTA. Tot 2019 zal de CTA Noord-Nederland, geen deelnemer meer zijn. Dhr. J. Verhoeff was vanuit de LCCTA verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een nieuw format van de bezoekverslagen. Dhr. J. Verhoeff zal tot 1 mei 2015 een aantal uren blijven besteden aan de LCCTA, om het landelijke format voor de inspectieverslagen af te ronden.

3. Werkwijze CTA

De commissie stelt zich ten doel om de ophoudkamers van de politiebureaus en de in de rechtbanken ingerichte cellen jaarlijks één keer te bezoeken en de politiecellencomplexen twee keer per jaar. Tijdens deze bezoeken is er aandacht voor de volgende hoofdonderwerpen:

- de bezetting van de ophoudkamers en cellen
- huisvesting en vervoersmiddelen
- veiligheid
- verzorging en bejegening
- bevindingen van arrestanten
- door de LCCTA vastgestelde landelijke thema's

De werkingssfeer van de CTA is zich ook gaan uitstrekken over de omstandigheden rond de plaats/tijd van aanhouding en het vervoer dat aan de insluiting vooraf gaat.

De cellencomplexen worden altijd door twee commissieleden bezocht, de ophoudkamers van politiebureaus en de rechtbanken gewoonlijk door één commissielid. Van elk bezoek wordt een rapportage opgesteld volgens een vast format, waaraan conclusies en/of aanbevelingen worden verbonden. De rapportages worden in de eerstvolgende vergadering van de commissie vastgesteld en daarna verzonden naar de leiding van de eenheid en aan de direct voor de betrokken locatie verantwoordelijk leidinggevende.

In voorkomende gevallen woont een lid van de commissie een calamiteiten oefening bij. Met bovenomschreven werkwijze sluit de commissie direct aan bij de omschrijving van de werkwijze zoals deze is opgenomen in artikel 4 van de Regeling toezicht arrestantenzorg.

De commissie rapporteert door middel van tijdens commissievergaderingen vastgestelde verslagen aan de eenheidsleiding. Daarnaast worden de verslagen ook doorgezonden naar de voor de locatie direct verantwoordelijke leidinggevendens. Uiteraard worden tijdens de bezoeken zelf ook mondeling opmerkingen geplaatst, indien de bezoekende commissieleden dat nodig achten.

4. Aantal bezoeken

Er zijn in totaal 50 onaangekondigde bezoeken gebracht aan 46 locaties. Daarvan zijn de cellencomplexen in Assen, Leeuwarden, Drachten en Groningen elk twee keer bezocht. In totaal zijn 22 arrestanten gesproken: 3 vrouwen en 19 mannen, hieronder waren geen minderjarigen.

Overzicht bezoeken

Tabel 1: bezoeken in 2014

	Locaties in Groningen	Beste m- ming	Bezocht in 2014	Bedrijf snoed plan?	Voorafgaan d jaar ontruimings- oefening?
1	Delfzijl	ok	juni	ja	ja
2	Groningen, Diamantlaan	ok	dec	ja	ja
3	Groningen, Guyotplein rechtbank	dc	dec	ja	ja

4	Groningen, Hooghoudtstraat (cellencomplex)	cc	mei/dec	ja	ja
5	Groningen, Korreweg	ok	mei	ja	ja
6	Groningen, Parkallee	ok	apr	ja	ja
7	Groningen, Rademarkt	ok	mei	ja	ja
8	Haren	ok	nov	ja	ja
9	Hoogezand	ok	mei	ja	ja
10	Leek	ok	nov	ja	nee, langer dan jaar geleden
11	Stadskanaal	ok	nov	ja	nee, wel op korte termijn gepland.
12	Uithuizen	ok	mei	ja	ja
13	Veendam	ok	okt	ja	ja
14	Winschoten	ok	nov	ja	ja
15	Zuidhorn	ok	juni	ja	ja
16	Groningen Station (Landelijke Eenheid)	ok	Nee, wel ingepland voor begin 2015		
Er zijn 16 bezoeken afgelegd aan totaal 15 locaties (cellencomplex Groningen 2 keer)					
	Locaties in Fryslân	Bestemming	Bezocht in 2014	Bedrijfs-noodplan?	Voorafgaande jaar ontruimings oefening?
17	Ameland	ok+c	juli	ja	ja
18	Bolsward	ok	Nee, wel ingepland voor begin 2015	ja	
19	Burgum	ok	mei	ja	ja
20	Dokkum	ok	apr	ja	ja
21	Drachten (cellencomplex)	c/ok	mei/nov	ja	ja
22	Franeker	ok	mei	ja	ja
23	Grou	ok	Ophoudkammers opgeheven	n.v.t.	n.v.t.
24	Harlingen	ok	mei	ja	ja
25	Heerenveen	ok	okt	ja	ja
26	Joure	ok	nov	ja	ja
27	Koudum	ok	nov	ja	ja
28	Leeuwarden Holstmeerweg (cellencomplex)	c/ok	apr en okt	ja	ja
29	Leeuwarden Wilhelminaplein (gerechtshof)	dc	dec (afw.)	ja	Onbekend
30	Leeuwarden Zaailand (rechtbank)	dc	dec	ja	ja, inclusief cellendeel.
31	Lemmer	ok	nov	ja	nee, er was

					wel een echte brand waar adequaat naar gehandeld is.
32	Oosterwolde	ok	dec	ja	ja
33	Sneek	ok	nov	ja	onduidelijk
34	St. Annaparochie	ok	dec	ja	ja
35	Schiermonnikoog	ok+c	dec	ja	Instructies maar geen echte oefening
36	Terschelling	ok+c	mei	ja	nee
37	Vlieland	ok+c	dec	oude versie	nee
38	Wolvega	ok	okt	ja	ja
39	Totaal 24 bezoeken afgelegd aan 21 locaties, Bolsward is niet bezocht, St. Annaparochie is 2 keer bezocht. De cellencomplexen Drachten en Leeuwarden zijn 2 keer bezocht.				
	Locaties in Drenthe	Beste m-ming	Bezocht in 2014	Bedrijf snood plan?	Voorafgaande jaar ontruimings oefening?
40	Assen (cellencomplex)	c/ok	april/nov	ja	ja
41	Assen, Weiersstraat	ok	dec	ja	ja
42	Assen, rechtbank	dc	dec	ja maar verouderd	Nee, wel een IBT-oefening
43	Beilen	ok	dec	ja	ja
44	Coevorden	ok	mei	ja	ja
45	Emmen, Westeind	ok	okt	ja	jja
46	Hoogeveen	ok	dec	ja	ja
47	Klazienaveen	ok	okt	ja	ja
48	Meppel	ok	sept	ja	ja
	Totaal 10 bezoeken afgelegd aan 9 locaties, het cellencomplex Assen is 2 keer bezocht.				

Verklaring tekens:
ok = ophoudkamer
c = cel
dc = dagcel

5. Ontvangst en rondleiding

Bezoeken vinden onaangekondigd plaats. Voor de ophoudkamers veelal tijdens kantooruren, omdat veel kleinere politiebureaus slechts gedurende deze uren in gebruik zijn. Voor de andere bureaus en de cellencomplexen gelden andere tijden en regelmatig worden bezoeken gepland op de avond, of in het weekend.

Ontvangst en rondleiding

De commissie stelt vast, dat in het algemeen sprake is van een goede ontvangst van de

commissie. De bezoekende leden worden correct en gastvrij ontvangen. Vragen en opmerkingen van commissiezijde vormen serieus onderwerp van gesprek. In toenemende mate ziet de commissie ook dat door de commissie uitgebrachte rapportages bekend zijn bij medewerkers.

6.Registratie arrestantengegevens

Tijdens steekproeven is gebleken dat de registratie van gegevens betreffende de arrestant over het algemeen volledig en actueel is. Dit betreft zowel de registratie van afgegeven bezittingen als de registratie van zaken als luchten, maaltijdverstrekking en medische zorg.

7. Huisvesting

Over het algemeen waren de bezochte cellen en ophoudkamers in orde in de zin van hygiëne, temperatuur en inrichting. Dit gold ook voor de luchtplaatsen en het sanitair. Een enkele keer was er sprake van loslatend plamuurwerk of inkervingen in een muur of bankje. De luchtplaatsen en het sanitair zijn over het algemeen schoon en in orde. Steekproefsgewijs zijn intercoms gecontroleerd op werking. Helaas kwam het toch een keer voor dat een intercom niet bleek te werken. Bij constatering hiervan door de commissie is er adequaat gehandeld en is de ophoudkamer buiten werking gesteld.

In bezochte locaties wordt rekening gehouden met minderjarigen, die veelal in aparte ruimtes worden ingesloten die qua inrichting en kleur wat vriendelijker aandoen.

De commissie had zorgen en vragen bij het gebruik van de geïmproviseerde groepsruimte in de parkeerruimte van het politiebureau Heerenveen tijdens thuiswedstrijden van SC Heerenveen. Deze vragen hadden betrekking op de veiligheid van de ingeslotenen en de wijze waarop aan een opgesteld protocol uitvoering werd gegeven. Als gevolg hiervan is er een nieuw protocol opgesteld voor het gebruik van deze groepsruimte. Ook zijn het bedrijfsnoodplan en het ontruimingsplan hierop aangepast.

8. Veiligheid van arrestanten

Bedrijfsnoodplannen en Ontruimingsoefeningen

In de tabel is aangegeven of er een ontruimingsoefening heeft plaatsgevonden in het jaar voorafgaand aan het moment van het bezoek van de commissie. Er wordt op de meeste locaties geoefend, echter wordt daarbij niet altijd het arrestantendeel meegenomen. De commissie dringt dan ook aan op het houden van ontruimingsoefeningen waarbij arrestanten zijn betrokken. Op 9 locaties heeft er geen ontruimingsoefening plaatsgevonden of was dit niet aan te tonen. In 2013 bedroeg dat aantal nog 16. Op alle locaties is een bedrijfsnoodplan aangetroffen, echter niet altijd specifiek toegesneden op de locatie zelf. Wel zijn de bedrijfsnoodplannen actueel, uitgezonderd van de rechtbank in Assen en de locatie Vlieland.

Op vrijwel alle locaties zijn er dagelijks actueel getrainde BHV'ers volgens rooster aanwezig.

De commissie beveelt m.b.t. het gebruik van de groepsruimte in Heerenveen, een evaluatie van het protocol in combinatie met een ontruimingsoefening aan, teneinde te ondervinden of de groepsruimte daadwerkelijk veilig is voor arrestanten in geval van calamiteiten.

Vluchtroutes zijn over het algemeen vrij van spullen maar toch worden er ook nog regelmatig spullen aangetroffen in vluchtgangen die daar niet horen. De vluchtroutes zijn goed aangegeven, al dan niet met verlichte pictogrammen. In het cellencomplex Groningen, zijn er daarnaast ook pijltjes op de muur die de vluchtroute aangeven.

In de rechtbank te Leeuwarden is er bewust voor gekozen om geen vluchtroute aan te geven, om de ingeslotenen het niet makkelijk te maken om te kunnen ontsnappen.

Keukens en maaltijdverstrekking

De gecontroleerde keukens in de cellencomplexen waren op orde in de zin van dat ze schoon waren en de maaltijden op adequate wijze werden bewaard en verstrekt zodanig dat ze “niet over de datum waren”.

Legionella

In toenemende mate is regelmatig doorspoelen van douches en oogdouches aan de orde. Ook wordt er regelmatig gebruik gemaakt van het automatisch doorspoelen. Het komt vaak voor dat dit doorspoelen plaatsvindt door de huismeester. In veel gevallen is de registratie hiervan niet beschikbaar voor de CTA leden. Daar waar dit wel inzichtelijk is, is dit in orde. Er wordt door de korpsleiding aan gewerkt om ook voor de locaties waar de registratie door de huismeesters plaatsvindt, deze inzichtelijk te maken voor de commissie. Begin 2014 heeft mw. N.E. Kramer de commissie ervan op de hoogte gebracht dat er legionella was geconstateerd in het arrestantencomplex te Hoogeveen. Dit heeft geleid tot een tijdelijke sluiting van het complex.

Overdracht van informatie tussen cellencomplex en P.I.

Tijdens meerdere bezoeken is gebleken dat de overdracht tussen P.I. en cellencomplex het risico met zich meebrengt dat relevante informatie over de ingeslotenen verloren gaat. Er is geen schriftelijke of digitale overdracht van informatie, dit vindt alleen mondeling plaats met het gevaar van het verloren gaan of niet juist overbrengen van informatie. Vanuit de cellencomplexen zet men zich wel in om relevante informatie zo goed mogelijk uit te wisselen maar helder beleid hierover en digitale middelen ontbreken hiervoor. De werkwijze is nu persoonsafhankelijk.

Camera-observatie en communicatiemogelijkheden

De commissie stelt vast dat de vorming van de Nationale Politie nog niet heeft geleid tot harmonisering van de uitwerking van het beleid ten aanzien van de communicatiemogelijkheden van ingeslotenen in ophoudkamers. Er zijn ophoudkamers met intercoms, ophoudkamers met zoemers waarbij de verbalisant in de directe nabijheid verblijft en er kan sprake zijn van cameratoezicht.

De commissie geeft de overweging mee zorgvuldig om te gaan met de keuze in communicatiemogelijkheid en bij cameratoezicht te waken voor het gevaar van schijnveiligheid. Het is belangrijk de verantwoordelijkheid goed te regelen, wie is verantwoordelijk voor de arrestant en wie leest de camerabeelden uit en beoordeelt deze. Daarnaast is er geconstateerd dat er wisselend wordt omgegaan met het aanzeggen van cameratoezicht. Dit geldt zowel voor de bureaus als cellencomplexen waar cameratoezicht plaatsvindt. De commissie heeft ook hiervoor aandacht gevraagd.

Niet werkende intercom

Een enkele keer is tijdens controle door een commissielid geconstateerd dat een intercom in een ophoudkamer niet werkte. Hierop is adequaat gehandeld door de ophoudkamer onmiddellijk buiten werking te stellen.

9. Bejegening van arrestanten

Op grond van de interviews met ingeslotenen binnen de cellencomplexen, is het algemene beeld positief ten aanzien van de bejegening, wijze van foullering, zorg en het vervoer. De geïnterviewde ingeslotenen laten zich positief uit over de bejegening en zorg. Ze worden volgens de regels gelucht, hebben dagelijks de gelegenheid om zich te douchen en worden op de hoogte gesteld van hun rechten en plichten zoals het raadplegen van een advocaat. Ze zijn binnen het kader van beperkte keuzemogelijkheid, tevreden over de kwaliteit van de maaltijden. Ook is men tevreden over de aanwezigheid van de technozuilen met de mogelijkheid tot televisie kijken of het doen van een computerspel.

Aangezien er maar twee ingeslotenen in ophoudkamers van politiebureaus zijn geïnterviewd

is daar geen echte conclusie uit te trekken. Wel is opvallend dat de persoon die onder cameratoezicht stond, daarvan niet op de hoogte was gebracht, ook niet door middel van een sticker in de ophoudkamer. Zoals hiervoor vermeld is voor deze kwestie aandacht gevraagd.

De gesproken ingeslotenen in de rechtbank in Leeuwarden beklagden zich over de lange wachttijden in de cel. Ook had niet iedere ingeslotene brood meegenomen vanuit de PI, waardoor de dag dan zonder maaltijd moet worden doorgebracht. Er wordt geen lectuur verstrekt in Leeuwarden. In de rechtbank in Groningen wordt er wel een broodmaaltijd verstrekt en is er lectuur aanwezig.

Bijzondere doelgroepen

- minderjarigen zijn tijdens de bezoeken niet aangetroffen. Uit de gesprekken met arrestantenverzorgers en verbalisanten blijkt dat men goed op de hoogte is van de bijzondere bejegeningvoorschriften en rechten betreffende minderjarigen.
- GGZ-cliënten vormen nog vaak een probleem wegens het oneigenlijke gebruik van een ophoudkamer, de risico's die men loopt vanwege het onvoldoende toegerust zijn op psychiatrische problematiek.
- in de cellencomplexen is er veel kennis in het omgaan met alcohol-en drugsproblematiek bij arrestanten en wordt er veel aandacht besteed aan de medische zorg.
- bij medische problemen, drugs/alcoholproblematiek en GGZ-cliënten is het gebruikelijk dat deze personen zo snel mogelijk van een politiebureau naar een cellencomplex worden overgebracht, vanwege de daar aanwezig kennis en zorg.
- vreemdelingen zijn niet gesproken.

10. Bevindingen van arrestanten uit de interviews

De commissie spreekt tijdens bezoeken graag zoveel mogelijk arrestanten, waarbij de wijze van vervoer een nieuw onderdeel vormt van het interview. In totaal zijn 22 arrestanten gesproken: 3 vrouwen en 19 mannen, hieronder waren geen minderjarigen. Twee arrestanten hiervan bevonden zich in ophoudkamers op een politiebureau, de overige geïnterviewden bevonden zich in cellencomplexen en cellen van rechtbanken.

Tijdens bezoeken aan ophoudkamers worden er nauwelijks arrestanten aangetroffen. Er zijn dan ook slechts 2 arrestanten in ophoudkamers van politiebureaus gesproken. Daarbij beklagde de ene arrestant zich over pijnlijke polsen (dit was ook zichtbaar) als gevolg van het geboeid vervoerd zijn. Wel was hij tevreden over de bejegening. De andere arrestant bleek er niet van op de hoogte te zijn gebracht dat hij onder cameratoezicht stond. Een sticker ontbrak eveneens.

De overige interviews vonden plaats in de cellencomplexen en rechtbanken. In de cellencomplexen uiten de arrestanten zich over het algemeen tevreden over de bejegening en de verzorging door de arrestantenverzorgers en de wijze van aanhouding. Bij de geïnterviewden was het protocol Salduz gevolgd. Men is volgens de geldende regels en protocollen behandeld en ervaart respect. De geïnterviewden gaven aan volgens de regels gelucht te zijn waarbij gerookt mag worden, dagelijks gelegenheid tot douchen te hebben en voldoende drinken en maaltijden te hebben ontvangen.

Binnen de rechtbank in Leeuwarden viel op dat de gesproken ingeslotenen veelal erg lang in hun cel verbleven vanwege beperkte vervoersbewegingen sinds het stoppen met het transferium Veenhuizen. Het merendeel van de gesprokenen verbleef meer dan een dagdeel, soms een hele dag in een kleine cel. Men beklagde zich daarover. Ook wordt er aan ingeslotenen geen maaltijd verstrekt, in tegenstelling tot bij het verblijf in de rechtbank Groningen, waar wel een broodmaaltijd wordt verstrekt.

11. Veiligheid arrestantenverzorgers

Incidenten jegens arrestantenverzorgers

Het is de commissie bekend dat er een fors geweldsincident jegens een arrestantenverzorgster heeft plaatsgevonden in het cellencomplex te Groningen. Dit incident vond plaats in een “dode hoek” van het gebouw. Door een kleine aanpassing is deze plek nu wel zichtbaar voor collega’s in het kantoor.

Incidenten worden nog niet altijd gemeld aan de commissie, waardoor daar verder geen uitspraken over kunnen worden gedaan.

Beleid wapens afleggen

In de cellencomplexen en rechtbanken is er helder beleid betreffende het afleggen van de dienstwapens. Hier wordt in de praktijk ook naar gehandeld. Het is voor de commissie echter niet duidelijk in hoeverre wapens al dan niet worden afgelegd in de ophoudkamers, hier worden wisselende antwoorden op gegeven. Ook lijkt het afhankelijk te zijn van praktische omstandigheden zoals de plaats waar wapenkluisjes zich bevinden ten opzichte van de arrestantengang. Het is aan te bevelen om hier helder beleid in vast te stellen en hier in de praktijk naar te handelen.

Bezetting

Het is tijdens bezoeken niet gebleken dat er sprake is van een onderbezetting die leidt tot mindere kwaliteit van de arrestantenzorg.

Scholing

Tijdens bezoeken geven arrestantenverzorgers aan regelmatig bijgeschoold te worden op onderwerpen zoals drugsproblematiek bij arrestanten en BHV. Op het gebied van GGZ-cliënten geeft men regelmatig aan zich daar onvoldoende bekwaam in te achten.

12. Deelname LCCTA

In 2014 was de CTA Noord-Nederland, deelnemer (in de persoon van voorzitter J. Verhoeff) aan het LCCTA. In 2019 zal de CTA Noord-Nederland, opnieuw deelnemer zijn. Voor het overige wordt verwezen naar het jaarrapport van de LCCTA.

Landelijke richtlijn frequentie bezoeken CTA

In het LCCTA is duidelijk geworden dat er landelijk grote verschillen bestaan in de frequentie van het aantal bezoeken aan ophoudkamers en politiecellen. De CTA Noord-Nederland brengt twee keer per jaar een onverwacht bezoek aan de cellencomplexen en 1 keer per jaar aan de overige locaties met ophoudkamers of cellen. Alleen bij bijzonderheden of aandachtspunten wordt daarvan afgeweken. In Amsterdam wordt er elke maand een bezoek gebracht aan de cellencomplexen. Vanuit de LCCTA is er daarom een richtlijn ontwikkeld voor de komende jaren m.b.t. de inhoud en de frequentie aan de diverse locaties met ophoudkamer en/of politiecellen. Voor de cellencomplexen geldt vanaf 2015 de richtlijn dat deze vier keer per jaar bezocht zullen worden, tenzij er duidelijke redenen zijn om hiervan af te wijken. CTA Noord-Nederland zal het komende jaar dan ook vier bezoeken aan de cellencomplexen af gaan leggen. Deze extra bezoeken zullen vooral in het teken staan van het zoveel mogelijk spreken van arrestanten. De rechtbanken zullen twee keer per jaar bezocht gaan worden en de overige locaties één keer per jaar. Ook kan het voorkomen dat de commissie naast de onverwachte bezoeken ook in voorkomende gevallen op afspraak langs komt, vooral met het doel om zich meer te informeren over beleidsmatige zaken.

Het melden van incidenten aan de CTA's

Binnen de LCCTA is afgesproken dat de CTA's zich willen laten informeren door de eigen politie eenheid bij de volgende incidenten:

- (poging tot) suïcide
- (poging tot) ontsnapping
- incidenten tijdens het vervoer met letsel voor de arrestant tot gevolg

Voor de overige onderwerpen vanuit het LCCTA wordt verwezen naar de eigen jaarrapportage van de LCCTA.

13. Onderzoek door de Inspectie Veiligheid en Justitie

De Inspectie Veiligheid en Justitie (IV en J) heeft in 2014 onderzoek verricht naar de veiligheid en humane bejegening van ingesloten en in politiecellen. Daarnaast heeft zij de locaties in kaart gebracht waar de politie personen (tijdelijk) insluit.

Het toetsingskader van de IV en J, betrof volgende aspecten:

- rechtspositie ingesloten (inclusief zorg en condities),
- bejegening, veiligheid,
- einde insluiting/overdracht
- personeel en organisatie

Op 8 oktober 2014, heeft er in bovengenoemd kader op initiatief van de IV en J, een gesprek plaatsgevonden tussen de CTA en (de afvaardiging van) de IV en J. Tijdens de landelijke bijeenkomst van de CTA's , op 29 mei 2015, zal de IV en J haar bevindingen van dit onderzoek presenteren.

13. Communicatie commissie – leiding politie eenheid

Op 30 september 2014, heeft er een constructief overleg plaatsgevonden tussen mw. N.E. Kramers, dhr. Schepers, dhr. E. Slomp en de CTA. Tijdens dit overleg is het jaarverslag 2013 van de CTA besproken en zijn actuele ontwikkelingen vanuit de landelijke politie en de LCCTA uitgewisseld. In dit overleg is met de eenheidsleiding afgesproken dat er gewerkt zal worden aan:

- het optimaliseren van de ontruimingsoefeningen in met name de politiebureaus d.m.v. het betrekken van het arrestantendeel bij de oefeningen.
- het apart kunnen spreken met arrestanten door CTA-leden zonder de directe aanwezigheid van arrestantenverzorgers.
- het aanzeggen van camera-observatie, door dit op te nemen in de werkprocessen of het insluitformulier zodat dit niet vergeten wordt.
- blijvende communicatie naar vaste en tijdelijke medewerkers op Terschelling over de afspraken ten aanzien van het vervoer van arrestanten met psychische problemen vanaf het eiland naar de vaste wal.
- de registratie van doorspoelen ten behoeve van legionella preventie inzichtelijk maken voor de CTA leden bij hun bezoeken aan locaties.
- afspraken tussen de GGZ en politie inzichtelijk maken voor de CTA
- aanvullende vragen beantwoorden m.b.t. de groepsruimte in Heerenveen
- het tijdig informeren van de CTA m.b.t. het al dan niet tijdelijk sluiten van locaties
- het melden van incidenten in de arrestantenzorg aan de CTA, specifiek betreft dit het melden van suïcide (poging), poging tot ontsnapping, geweld jegens arrestantenverzorgers en incidenten tijdens vervoer van arrestanten die tot letsel hebben geleid.
- de gelegenheid bieden tot het bijwonen van een nabespreking van een incident tijdens een werkoverleg of briefing.

Mw. N. E. Kramers heeft in haar brieven van oktober 2014 en december 2014 een terugkoppeling gegeven over de door haar uitgezette actiepunten.

14. Conclusie en aanbevelingen

De commissie is positief over de ontwikkelingen ten aanzien van de arrestantenzorg in Noord-Nederland, met name op het gebied van veiligheid van de ingeslotene/arrestant. De cellencomplexen zijn goed in orde qua veiligheid, zorg, bejegening en huisvesting. Ook wordt er adequaat geregistreerd. Voor wat betreft de ophoudkamers in politiebureaus is er weinig informatie beschikbaar vanuit arrestanten zelf, omdat er slechts twee maal arrestanten zijn aangetroffen die geïnterviewd konden worden. Er zijn grote vorderingen gemaakt in het houden van ontruimingsoefeningen, maar nog niet op elke locatie zijn deze jaarlijks gehouden, inbegrepen het arrestantendeel van de locatie. Het is de commissie echter ook duidelijk dat er aan wordt gewerkt om dit te realiseren. De communicatie en samenwerking met de politieleiding is plezierig verlopen en de aandachtspunten en aanbevelingen vanuit 2013 zijn in gang gezet.

Aandachtspunten zijn:

Overdrachten tussen P.I. en cellencomplex vinden slechts mondeling plaats, met het gevaar dat relevante informatie over de ingeslotene verloren gaat.

- Cameratoezicht wordt (nog) niet altijd aangezegd, dit geldt zowel voor de ophoudkamers in politiebureaus als binnen de cellencomplexen en rechtbank.
- De registratie van doorspoelen van leidingen m.b.t. douches en oogdouches is niet altijd inzichtelijk voor de commissie (hier wordt aan gewerkt zo is de commissie verzekerd).
- De zorg rondom de GGZ-cliënten wordt vanuit de arrestantenverzorging als aandachtspunt aangegeven. Men voelt zich niet voldoende toegerust om deze ingeslotenen de zorg en aandacht te geven die ze nodig hebben.
- Beleid en regelgeving voor het afleggen van wapens en pepperspray in de ophoudkamers.
- De lange verblijfsduur van ingeslotenen binnen de rechtbankcellen leiden tot onrust onder de ingeslotenen, met name in Leeuwarden.
- Het valt op dat het afhankelijk is van in welke rechtbankcellen men verblijft, of er al dan niet brood en lectuur wordt verstrekt.
- Het melden van incidenten in de arrestantenzorg aan de CTA(dit vindt nog niet structureel plaats maar hierover volgen op korte termijn afspraken).

Aanbevelingen:

- Het actualiseren van de bedrijfsnoodplannen bij de rechtbank Assen en locatie Vlieland.
- Op alle locaties jaarlijks een ontruimingsoefening houden, inbegrepen het arrestantendeel van de locatie.
- Een evaluatie van het protocol m.b.t. het gebruik van de groepsruimte in Heerenveen, in combinatie met een ontruimingsoefening, teneinde te ondervinden of de groepsruimte daadwerkelijk veilig is voor arrestanten in geval van calamiteiten.
- Eenduidig beleid ontwikkelen en hanteren ten aanzien van het onder cameratoezicht plaatsen van ingeslotenen in ophoudkamers.